



บทนำ

แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำผิดในยุค เคมีมุ่งในการแก้แค้นทดแทน เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับผลร้าย เป็นการตอบแทน แต่ในยุคปัจจุบันการลงโทษมุ่งให้โทษประโชนทั้งต่อตัวผู้ถูกลงโทษและต่อสังคมมากกว่าให้ผู้กระทำผิดได้รับผลร้าย รัฐจึงได้พยายามนำระบบการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดมาใช้ในการลงโทษ โดยเฉพาะโทษจำคุก รัฐได้นำวิธีการต่าง ๆ มาใช้เพื่อที่จะให้ผู้กระทำผิดได้รับผลร้ายจากการลงโทษลดน้อยลง เช่น การรอกการลงโทษ การคุมประพฤติ การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ ตลอดจนระบบ เรือนจำเองก็พยายามจัดให้อำนวยความสะดวกแก่การฝึกฝนอบรมผู้กระทำผิด และลดความยากลำบากของผู้ต้องโทษลงในระหว่างการรับโทษ

นอกจากนี้รัฐยังได้เพ่งเล็งถึงหลักประกันสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิที่จะไม่ต้องถูกลงโทษ ด้วยตระหนักว่าอาจจะมีประชาชนผู้มีสิทธิที่ได้รับเคราะห์กรรมจากการผิดพลาดทางกระบวนการของรัฐ เช่น ถูกปรับปรับจำคุก คุก หรือความบกพร่องทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของรัฐ ทำให้ผู้มีสิทธิต้องถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก รัฐจึงได้พยายามที่จะนำระบบทางอาญาใหม่ ๆ มาแก้ไขความผิดพลาดดังกล่าว ได้แก่ การรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ และยิ่งกว่านั้นโดยหลักของมนุษยธรรมและแนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นก็ควรเริ่มต้นมาตั้งแต่นั้นว่า เมื่อบุคคลใดต้องคำพิพากษาให้ลงโทษครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นควรจะได้รับสิทธิกลับคืนมาอย่างบริบูรณ์หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวความคิดของการลงโทษยุคใหม่ ถือว่าบุคคลที่พ้นโทษเป็นผู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากรัฐแล้ว และรัฐเชื่อว่าเขากลับกลายเป็นคนดีจึงได้ปล่อยเขาออกมาสู่สังคมภายนอก รัฐก็น่าจะยอมรับว่า เขาเป็นคนที่ควรได้รับสิทธิทุกอย่างกลับคืนมาอย่างบริบูรณ์ ซึ่งถ้าหากรัฐจะระแวงว่าเขายังเป็นผู้อันตรายสงสัยอยู่ว่า อาจจะกระทำผิดซ้ำอีกก็เท่ากับรัฐยอมรับว่า กระบวนการแก้ไขที่รัฐได้ปฏิบัติต่อผู้นั้นไม่สัมฤทธิ์ผล แต่ความล้มเหลว ข้อบกพร่องของรัฐนี้จะผลักดันให้ผู้นั้นโทษต้องได้รับการขอมหรือไม่ มีเหตุผลอยู่ว่าหากผู้นั้นโทษจะกลับเป็นผู้กระทำผิดอีก ก็เพราะรัฐไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขผู้นั้นให้กลายเป็นคนดีได้

นั้นเอง ดังนั้นสมควรที่รัฐจะรับเอาภาระในการแก้ไขข้อบกพร่องนี้มา เป็นหน้าที่ของรัฐเอง โดยพยายามคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อมาแก้ไขปัญหานี้แทนที่จะปล่อยให้ผู้พันโทต้องรับผิดชอบต่ออันเนื่องมาจากความบกพร่องของรัฐตลอดไปไม่มีวันสิ้นสุด

ผู้เขียน เห็นว่าการล้มล้างคำพิพากษา เป็นวิธีหนึ่งที่ดีควรจะได้นำมาศึกษา เพื่อที่จะเป็นสื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ระบบการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และอาจนำมาใช้เพื่อเป็นทางแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับผู้บริสุทธิ์ได้รับโทษโดยไม่เป็นกรรม รวมทั้ง เพื่อเหตุผลในทางมนุษยธรรมว่าโทษที่จะลงแก่บุคคลใดต้องมีวันสิ้นสุดโดยแท้จริง ไม่ควรให้ล้นเนื่องจากการลงโทษคง เป็นความบาป หรือรอมลทิน เป็นที่ทนทุกข์แก่เขาตลอดไป

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนมุ่งวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญ คือ ผลดี ผลเสีย ของการที่จะนำระบบการล้มล้างคำพิพากษาลงโทษจำคุกมาใช้ โดยเฉพาะในเรื่องการล้มล้างมลทินแก่ผู้พันโทว่า สมควรจะนำมาใช้ในประเทศไทยหรือไม่ เนื่องจากยังไม่เคยมีการยอมรับสิทธิในการล้างมลทินของผู้พันโทมาก่อนในอดีต และนอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงมาตรการสำคัญ ได้แก่ การรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ การอภัยโทษและการนิรโทษกรรม ซึ่งเป็นมาตรการที่ได้ยอมรับกันโดยทั่วไปที่จะนำมาล้างหรือเปลี่ยนแปลงผลคำพิพากษาในลักษณะที่ทำให้คำพิพากษาลงโทษสิ้นสุดการบังคับลง หรือทำให้โทษเบาบางลง เพื่อเป็นเหตุสนับสนุนว่า เมื่อยอมรับให้มีการล้าง เปลี่ยนแปลงคำพิพากษาได้ เพื่อประโยชน์ของสังคม ก็ควรมีมาตรการอื่นที่มีประโยชน์เพิ่มเติมเข้ามาอีกด้วย การเสนอแนวคิด เกี่ยวกับการล้มล้างคำพิพากษาค้นล้างมลทินนี้ จึงเป็นมาตรการเพิ่มเติมที่เสนอแนะขึ้นมาโดยผู้เขียนไม่ต้องการ เสนอมาตรการนี้เพื่อทดแทน หรือเปลี่ยนแปลงมาตรการอื่นแต่อย่างใด จุดประสงค์โดยแท้จริงก็คือ เพื่อเป็นมาตรการเสริมให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ส่วนปัญหาที่ว่าควรจะนำมาใช้หรือไม่เพียงใด และควรจะกำหนดนำมาใช้รูปแบบใดนั้น ยังเป็นการยากที่จะชี้ชัดลงไปได้ เนื่องจากไม่มีข้อก้ำข้อเสียดังที่เกิเกิดขึ้นในความเป็นจริงที่จะนำมาวิเคราะห์ในเชิงปฏิบัติ ผู้เขียนจึงมุ่งวิเคราะห์ไปในทางหลักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา รวมทั้งหลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในเชิงการวิจัยเอกสาร.